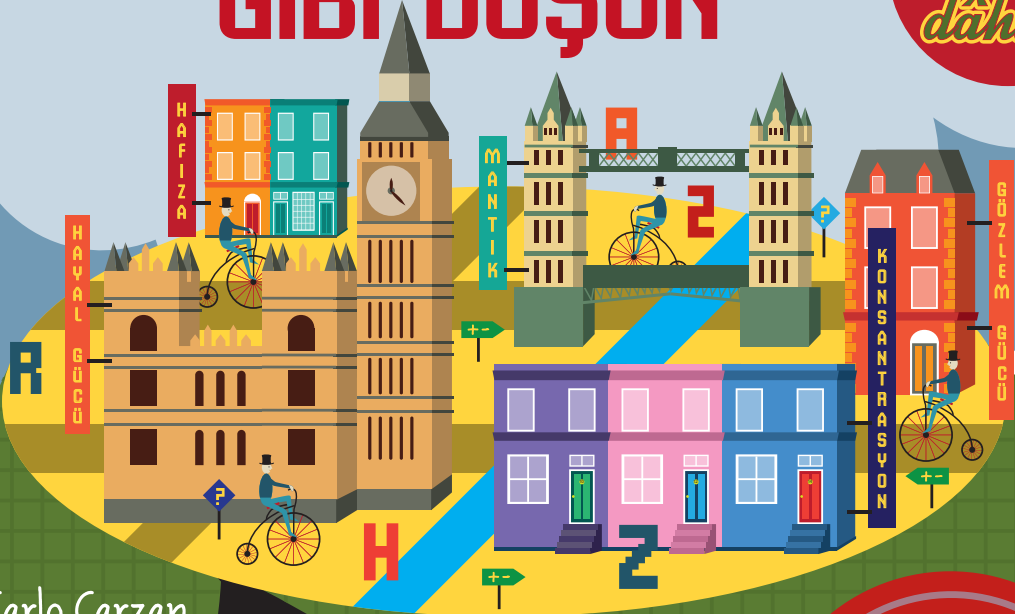

SHERLOCK HOLMES GİBİ DÜŞÜN

ÇALIŞTIR
SAKSIYI
dâhiler

Carlo Carzan
ve
Sonia Scalco

domingo

BEN SHERLOCK'UM

ÇÖZMEN GEREKEN BİR SORUN MU VAR? YA DA SONUÇ ALAMADIĞIN BİR SORUŞTURMA? BİR SOYGUNU KİMİN YAPTIĞINI BULAMIYOR MUSUN?

Tam sana göre bir çözümümüz var: Baker Street'teki ünlü dedektife danışacağız! "Ne? Mümkün değil! Sherlock Holmes etten kemikten biri değil, İngiliz hekim ve yazar Arthur Conan Doyle'un yarattığı bir karakter," mi diyorsun?

Evet, öyle. Ama Sherlock zamanla **yaratıcısından daha gerçek bir kimlik** edinmiştir. Yazar Doyle, bu dedektifi canlandırmak için üniversitedeki bir hocasından esinlenmişti: Doktor Joseph Bell'den.

CONAN DOYLE

"Belki de Sherlock Holmes'un en gizemli yanı, ondan her söz edişimizde gerçek bir kişi olduğu kanısına kapılmamızdır."

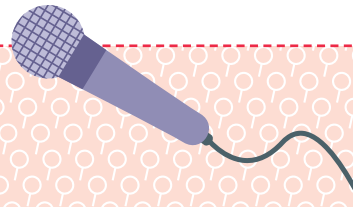
–Thomas Eliot
İngiliz şair ve edebiyat eleştirmeni

SHERLOCK MU, SIR ARTHUR MU?

Bir deney yapmak ister misin?
En az on beş kişi ile söyleşi yap ve onlara iki soru sor: "Sir Arthur Conan Doyle kimdir?" ve "Sherlock Holmes kimdir?"

Kaç kişinin ilk soruya, kaç kişinin ikincisine ya da her iki soruya birden cevap verdiğini not al. Dedektifin, yaratıcısından çok daha fazla tanındığını göreceksin.

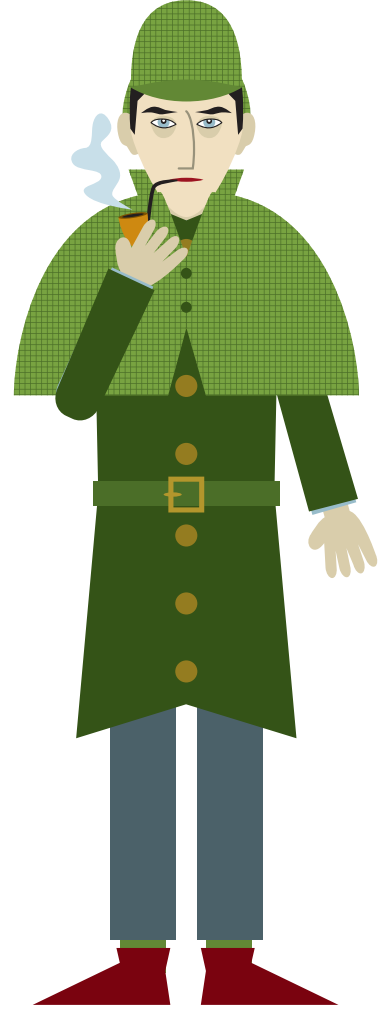

Şimdi sıra sende!

BİR MEYDAN OKUMA

Bu kitabı okumak, Sherlock'u keşfedeceğin bir define avına katılmaya benziyor: Sherlock'u, hayatını, dostluklarını, kusurlarını ama hepsinden önemlisi, olağanüstü dedektiflik yeteneklerini.

Bu bir **ayrıntıları keşfetme** yolculuğu olacak: Sherlock'un ayrıntılarla dolu serüvenlerine yapacağın bu yolculuk sayesinde dedektiflerin en ünlüsünü daha iyi tanıyacaksın. Dedektifimizin doğum tarihi ile başlayalım: 1853–1854 yıllarında doğduğu tahmin ediliyor. Çocukluk dönemi hakkında fazla bilgimiz yok ama **akıl yürütme** ve **bilgi toplama** becerileri sayesinde çok genç yaşta dedektiflik kariyerine başladığını biliyoruz: çocukken oyun olsun diye, ardından yirmi yaşını doldurduktan sonra iş olarak.

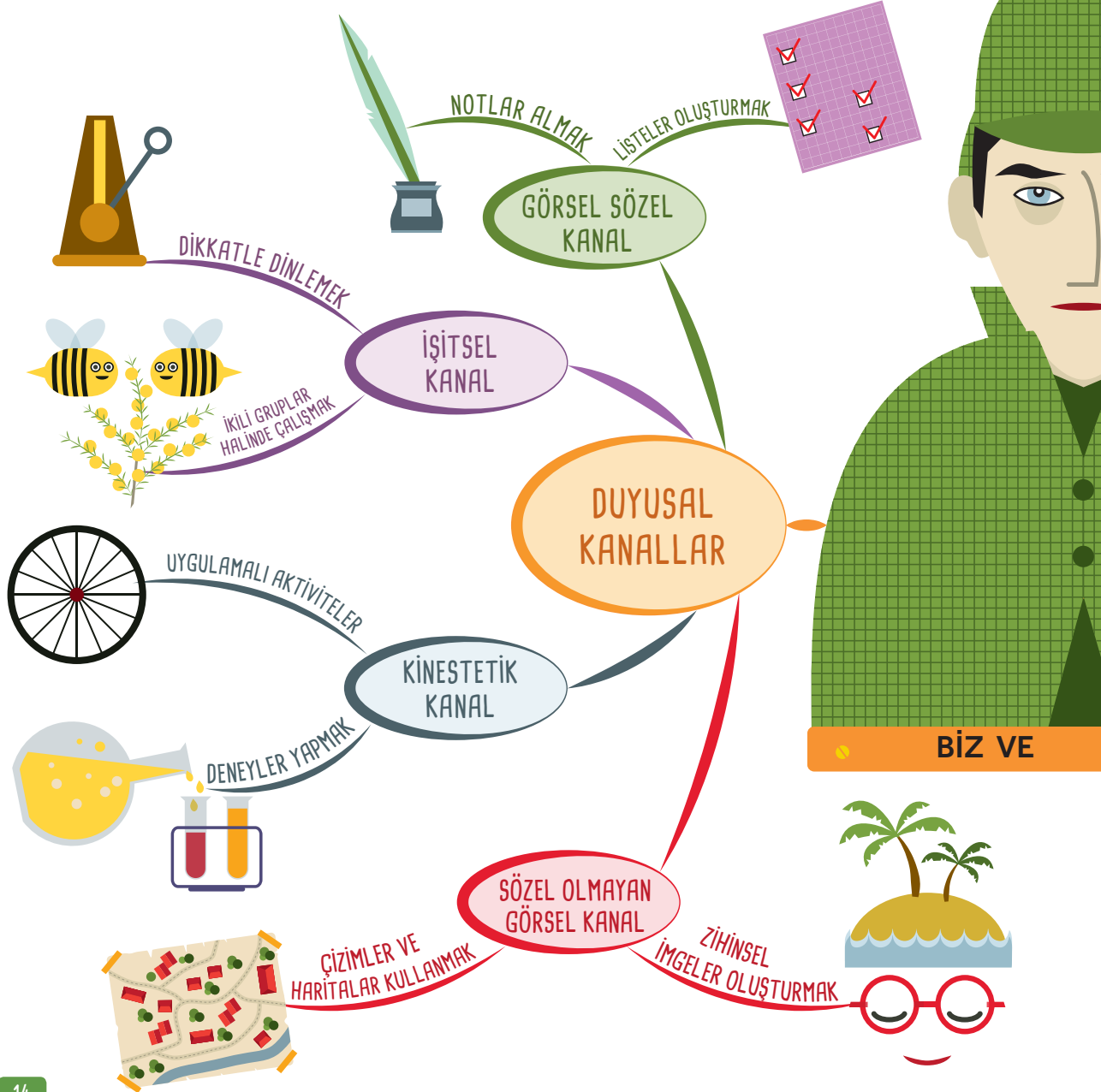
SHERLOCK'UN İZİNİ TAKİP ETMEYE HAZIR MISIN?

Pek çok kimse, Sherlock'un yaşamı hakkındaki bilgileri –bunlar, kahramanı olduğu hikâyelere dağılmış haldedir– derlemeye çalışmıştır. Genç Sherlock'u hikâyelerden çizgi romanlara, film ve televizyon dizilerinden çizgi filmlere, hatta bilgisayar oyunlarına kadar her yerde bulabilirsin.

SHERLOCK GİBİ DÜŞÜN

Aşağıda, Baker Street'te oturan dâhi dedektifin öğrenme yöntemlerinin ve güçlü yönlerini oluşturan yeteneklerinin görsel bir haritasını sunuyoruz.

HER YETENEĞİ, FARKLI AKTİVİTE VE OYUNLAR ARACILIĞIYLA GELİŞTİREBİLİRİZ.

Bu haritayı dikkatle incele: Sherlock Holmes'un dünyasına girmek, beynini nasıl güçlendireceğini öğrenmek de sana yarar sağlayacak.

GÖRMEK, GÖZLEMLEMELER, TANIMAK

WATSON'I SHERLOCK'TAN AYIRAN ASIL ŞEY NEDİR? İLKİ GÖRÜR, İKİNCİSİ GÖZLEMLER.

İki eylem arasındaki fark çok önemlidir çünkü bir olay yerindeki ayrıntıları algılamak için "bakmak" yeterli değildir, kişinin kendini "gözlem yapmaya" alıştırmaması gerekir.

Görme edimi, otomatik ve kendiliğindedir, niyete bağlı değildir.

Gözlem, tam tersine bir amaç doğrultusunda gerçekleşir: Bir Şey

gözlemlerken aklında belirli bir hedef vardır. Başka bir deyişle, bir olgu ya da vakayı eksiksiz bilmek ve anlamak istersin. Gözlemlemek, bir nesne, bir kişi ya da bir olay yerinin bazı özelliklerini seçip mercek altına almak; bu özellikleri daha geniş bir bağlama yerleştirmek; başka nesnelere, kişiler ve ortamlarla ilişki içine sokmak demektir.

AYRINTILARI DEĞERLENDİRMEK

"Asla genel izlenimlere güvenme;
ayrıntılar üzerine yoğunlaş."

Bu söz, Sherlock Holmes'un çalışma yöntemini çok iyi ortaya koyar. En ünlü serüvenlerinden *Bohemya'da Skanda'*da Sherlock, randevu talep etmek için kullanılan kâğıt, yalnızca ışığa tutularak görülebilen semboller ve mektupta kullanılan fiiller gibi **basit**

ayrıntıları gözlemleyerek müşterisinin aslında kim olduğunu keşfetmeyi başarır. Bunlar çoğu zaman insanların dikkat etmedikleri ayrıntılardır ama Sherlock bunları arkadaşı Watson'a izah eder etmez "gözle görülür" hale gelirler.

Sen de **aynı yöntemi** kullanabilirsin. Nasıl mı?

BİR OLAY
YERİNDEKİ KÜÇÜK
AYRINTILARI
GÖZLEMLE.

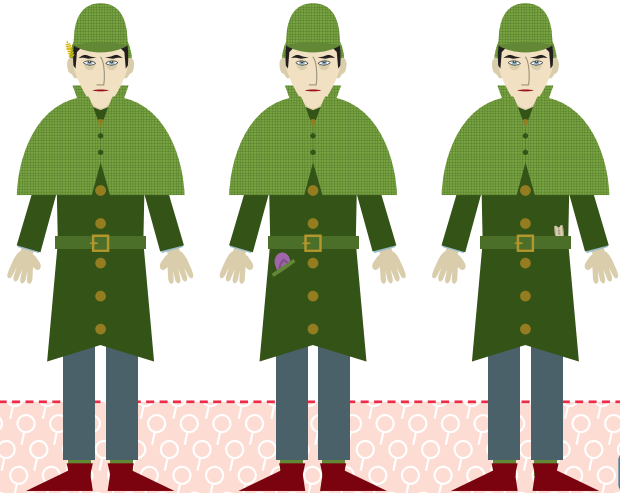
BÜYÜK RESMİ
GÖRMEK İÇİN TİPKİ
BİR YAPBOZDAKİ
GİBİ AYRINTILARI
BİR ARAYA GETİR.

KENDİ
SONUÇLARINI
ÇIKAR.

NEREYE GİTTİLER?

Üç Sherlock'u da iyice incele:
Birini diğerinden ayıran çok küçük detaylar var. Hangisinin denizden, hangisinin kırlık alandan ve hangisinin Londra'daki bir gezintiden döndüğünü bulabilir misin?

CEVAPLARINI,
S.92'DEKİLERLE
KARŞILAŞTIR

Şimdi sıra sende!

DİKKATTEN KONSANTRASYONA

Sherlock ile Watson, ilk kez *Kızıl Dosya* vakasında karşılaşırlar; dedektif, hekime alışkanlıklarını sorar ve gürültüden hoşlanmadığını öğrenince endişelenir:

"Keman sesinden de rahatsız olur musunuz?"

"Keman kötü çalındığında çekilmez olur, ama iyi çalındığında ilahi bir enstrümana dönüşür."

"Pekâlâ, o halde ben de çalarken seni fark etmemek için iyi konsantre olmanın bir yolunu bulurum."

Konsantrasyon, **arzu edilen süre** boyunca bir görev ya da bir soruna dikkatimizi verebilme yeteneğidir. Konsantre olan kişinin, **dış müdahalelerden** etkilenmemesi gerekir.

Ödevlerini yaparken, sporda ya da yeni bir oyun öğrenirken konsantrasyondan büyük yardım alabilirsin.

Konsantre olmayı öğrenmek, alıştırmaya yavaş yavaş edinilip geliştirilebilen ve pekiştirilebilen bir beceridir. Örneğin, Sherlock keman çalar ya da koltuğa oturup bakışlarını sabit bir noktaya dikerek meditasyon yapar.

KONSANTRASYONU NE ZAMAN KULLANMALISIN?

DOMATES TEKNİĞİ

Amaç, dikkat düzeyini artırmak, dikkatimizi belirli bir zaman diliminde belirli bir faaliyete yöneltmektir.

• Bir zamanlayıcı al: Piyasada yumurtadan domatese çok çeşitli biçimlerde olanları var.

- On dakikaya ayarla ve alarm çalınca kadar yapmakta olduğun şeye (örneğin ödevine) konsantre ol.
- 35–40 dakikaya varıncaya kadar her defasında zamanı 5 dakika artır.

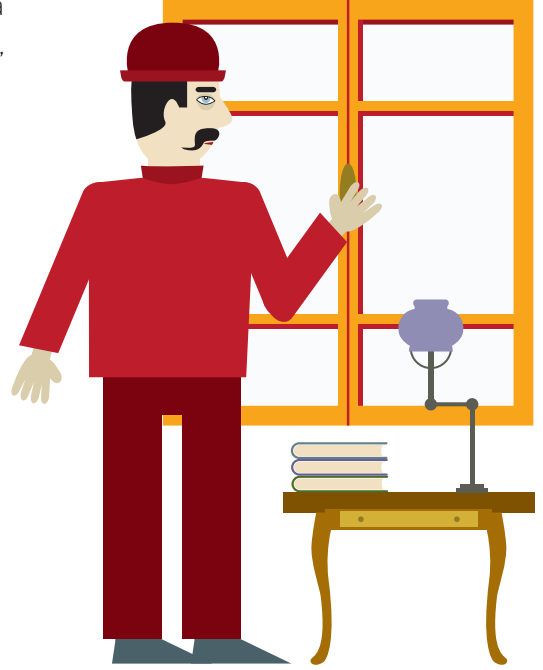

KESİNTİLİ KONSANTRASYON

Baskerville Laneti'ndeki araştırmalar sırasında Sherlock, Watson'dan pencereyi kapatmasını, pencere açıkken konsantre olmakta zorlandığını söyler. Yüksek konsantrasyon becerisine rağmen usta dedektif bile beyninden iyi randıman alabilmek için uygun bir ortam oluşturmanın gerekli olduğunu kabul eder.

Alıştırma yapmamış bir zihin, konsantrasyonunu korumakta daha da zorlanır çünkü **çevredekı uyarınlar** kolayca dikkatini dağıtır.

KONSANTRASYON İLE ZAMAN ARASINDA BİR İLİŐKI VARDIR: EN ÜST NOKTASINA ULAŐTIKTAN SONRA, AZALMA EĞİLİMİ GÖSTERİR.

Dışarıdan gelen **duyusal uyarınların** yanı sıra kaygılar ya da endişeler de konsantrasyonun düşmanı olabilir. Aynı şekilde mutlu anılar da dikkatimizin dağılmasına ve hayallere dalmamıza yol açabilir.

Sherlock, **duyguların** önemini bildiği için, soruşturmanın kanıtı dayalı bilim olması, dolayısıyla soğukkanlı ve mesafeli bir tutumla ele alınması gerektiğini düşünür.

KONSANTRASYONU GELİŞTİRMEK İÇİN 10 ALIŞTIRMA

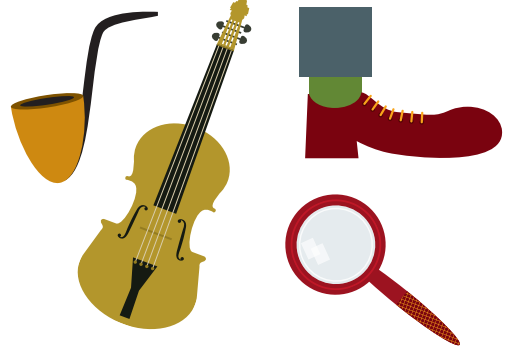
PİPO

KEMAN

YALNIZLIK

YÜRÜME

ODAKLANMA

Bunlar, Sherlock'un konsantre olmak için kullandığı "aletler" ve tekniklerdir. Biz sana, psikologların ve uzmanların onayladığı başka yollar öneriyoruz.

MANDALİNA TEKNİĞİ

Bir elinde mandalina tuttuğunu hayal et ve kokusunu, ağırlığını, ısısını hissetmeye çalış. Mandalınayı öteki eline al. Sağlaksan sağ, solaksan sol elinle başının üstüne koy... Hayali olduğu için düşmeyecektir! Şimdi gözlerini kapa ve nefesine konsantre olurken mandalınanın başında dengede durduğunu hayal et; yavaş yavaş çevredekiler şeyleri kucakla. Alıştırmanın sonunda hem rahatlayacaksın hem de konsantrasyonun artmış olacak.

AYAKLARINI GÖZLEMLE

Göğsünden başlayarak vücudunu tara ve sonunda dikkatini ayaklarında yoğunlaştır. Böylece düşünce tüm bedeninde dolaşır, dikkat düzeyin gelişir.

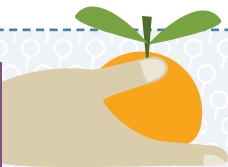
ARALAR

Kırk dakikada bir ara vermeyi unutma!

ÇALIŞMA PROGRAMI

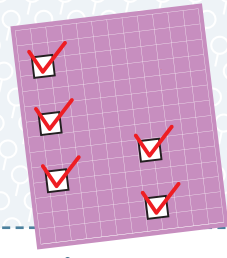
Bir işe başlamadan önce yapacağın şeylerin listesini çıkar.

NOTLAR

Not almak için yanında hep bir defter bulundur. Buraya işe ne zaman başladığını, neler yaptığını, nerede kaldığını ve nelerin dikkatini dağıttığını not al. Böylece tüm aşamaların daha fazla bilincinde olursun.

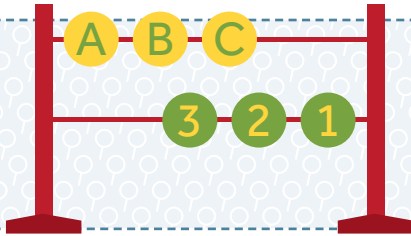

ASGARI HEDEFLER

Ulaşmak istediğin hedefleri teker teker yaz. Seni bekleyen zorlu bir iş varsa, işi farklı aşamalara böl ve kendine ara hedefler belirle.

SÖZCÜK SAYIMI

Bu kitabın rastgele bir sayfasını açıp oradaki tüm sözcükleri kalem ya da parmaklarını kullanmadan say.

TERSTEN SAYILAR

Aklından 100'den 1'e kadar say. Sonra, yine 100'den 1'e kadar ama bu kez üçer üçer say: 100, 97, 94...

ALİŞKANLIKLARINI DEĞİŞTİR

Gündelik faaliyetlerimizde küçük değişiklikler yapmak, irademizi güçlendirmemize yardımcı olur. Dişlerini diğer elinle fırçalamaya çalış, eve dönüş yolunu değiştir, sabahları on dakika erken kalk, hiç denemediğin bir yemeği ye... Buna benzer başka küçük davranış değişiklikleriyle kendini sına.

YAŞASIN GEOMETRİ

Bir kâğıda küçük boyutlarda bir geometrik şekil çizip boya ve dikkatini şekilde topla.

En hoşuna giden alıştırmalarla başla ve her gün birkaç dakika alıştırmaya yap. Başlangıçta pek bir sonuç alamazsan endişelenme; öğrenme, **aşamalı ve devamlılık isteyen bir süreçtir.**

ÇALIŞTIR GELİŞTİR MANTIĞINI

DOĞRU BİR
ÇIKARIM, BİZİ
İSTİSNASIZ BAŞKA
ÇIKARIMLARA
GÖTÜRÜR.

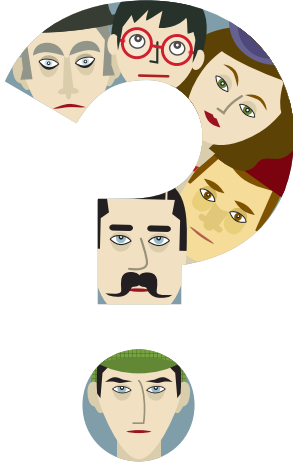
Büyük dedektif, kullandığı yöntemleri ve fikirlerini çok iyi temsil eden bu sözü *Gümüş Şimşek* vakasının sonunda söyler. Bir yarış atının kaybolması ile ilgili bu vakayı çözmek için bir kez daha gözlem, konsantrasyon ve hayal gücü becerilerinden yararlanır: Sen de alıştırmaları yaparken bu becerilerinden yararlandın.

Ama Holmes'un en büyük becerisi, dört **temel aşama**ya dayanan bir yöntemden yararlanarak, **bütün bilgileri birleştirmek** için mantığı kullanmaktır:

1. İPUÇLARININ TOPLANMASI

Her şeyi dikkatle gözlemler, ayrıntıları ihmal etmez, en küçük bilgiyi bile vakanın çözümü için yararlı bir ipucuna dönüştürür: Diğer dedektiflere önemsiz gibi görünen nesne, iz ve sözlerden sonuçlar çıkarır. Sherlock'a göre, "hiçbir şey, apaçık olandan daha tuhaf değildir."

2. UYGUN SORULAR

Sherlock, çıkarımlarını, kendine ve başkalarına sorduğu soruların cevaplarına dayandırır. Hedefi, her şeyin nedenini kendine sormaktır: Bunu, soruşturmalara yararı olmayan şeyleri eleyecek şekilde yapar. Şüphelilere doğru soruları sormasını bilir ve bunu yaparken insanların büyük kısmının gözden kaçırdığı bir mantıkla –düz olmayan bir mantıkla– hareket eder.

3. VARSAYIMLARIN ANALİZİ

Bir vakayı ya da bir sorunu çözmeye çalışırken, başlangıçta elimizde tek bir çözüm yoktur: Duruma, hiçbir şeyi gözden kaçırmayacak şekilde birden çok bakış açısıyla yaklaşmak, çeşitli varsayımları analiz etmek gerekir. Birçok vakada hem çeşitli öğeler arasında bağlantı kuran **mantıksal–çıkarımsal düşünme**, hem de beklenmedik çözümlere götürebilen **yanal düşünme** yöntemlerinden faydalanılır.

4. RESMİN BÜTÜNÜ

İlk üç aşama; dördüncü aşamaya, yani derlenen her şeyden bütünsel bir harita oluşturmaya hazırlık niteliği taşır. Mantıksal–çıkarımsal düşünme yönteminden azami sonucu elde etmek için sorunu neredeyse tepeden, bütünlüğü içinde görmek önemlidir: yerden yüksekte, her şeyi panoramik açıdan gören bir "insansız uçak"mışız gibi.

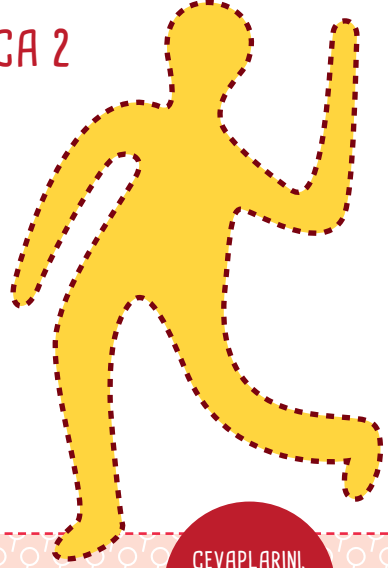

ANAGRAM BULMACA 2

John Straker'ı ne öldürdü?

Bunu öğrenmek için gizli sözcükleri bulmalısın: Bu bir anagram bulmacadır, yani iki sözcüğün harfleri aynı ama sıralaması değişiktir.

ÇİFTE ATAN GÜMÜŞ ŞİMŞEK'İN XXXX İSABET
EDİNCE XXXX DAĞILIP ORACIKTA ÖLDÜ.

CEVAPLARINI,
Ş.95' TEKİLERLE
KARŞILAŞTIR

HANGİ HARF?

İki dedektife, gerçekten özel bir vakayı çözmelerinde yardımcı olacak **gizli harfi bulmaları** için yardım et. Basit bir ipucun var: Aşağıdaki resimlerden her birinin önüne koyulduğunda, onu anlamlı bir başka sözcüğe dönüştüren yalnızca bir harf var. Bulabildin mi?

